

ŠALOMOUNOVA NEMOUDROST

I. ČTENÍ Z BIBLE

1. Královská 3,3–15

II. ČTENÍ Z BIBLE

1. Královská 11,1–13

Král Šalomoun si zamiloval mnoho žen cizinek, faraónovu dceru, Moábky, Amónky, Edómky, Sidónanky a Chetejky, z těch pronárodů, o nichž Hospodin Izraelcům řekl: „Nebudete vcházet k nim a oni nebudou vcházet k vám. Jistě by naklonili vaše srdce ke svým bohům.“ Šalomoun k nim přilnul velkou láskou. Měl mnoho žen: sedm set kněžen a tři sta ženin. Jeho ženy odklonily jeho srdce.

Když nadešel Šalomounovi čas stáří, jeho ženy odklonily jeho srdce k jiným bohům, takže jeho srdce nebylo cele při Hospodinu, jeho Bohu, jako bylo srdce jeho otce David. Šalomoun chodil za božstvem Sidónanů Ašoretou a za ohyzdnou modlou Amónců Milkómem. Tak se Šalomoun dopouštěl toho, co je zlé v Hospodinových očích, a neoddal se cele Hospodinu jako jeho otec David. Tehdy Šalomoun vystavěl posvátné návrší Kemóšovi, ohyzdné modle Moábců, na hoře, která je naproti Jeruzalému, a Molekovi, ohyzdné modle Amónovců. Totéž udělal pro všechny své ženy cizinky, které pálily kadidlo a obětovaly svým bohům.

Hospodin se na Šalomouna rozhněval, že se srdcem odklonil od Hospodina, Boha Izraele, jenž se mu dvakrát ukázal a výslovně mu zakázal chodit za jinými bohy. Ale on nedbal na to, co Hospodin přikázal.

Hospodin tedy řekl Šalomounovi: „Protože to s tebou dopadlo tak, že nedodržíš mou smlouvu a má nařízení, která jsem ti přikázal, zcela jistě odtrhnu království od tebe a dám je tvému služebníkovi. Avšak za tvého života to neučiním kvůli tvému otci Davidovi. Odtrhnu je až z ruky tvého syna. Celé království však přece neodtrhnu, jeden kmen dám tvému synu kvůli svému služebníkovi Davidovi a kvůli Jeruzalému, který jsem vyvolil.“

KÁZÁNÍ

Na hřbitově Santo Campo v italské Pise je freska posledního soudu. Kristus trůní na nebi, o něco níže po obou stranách nebe jsou proroci a apoštolé, nad nimi andělé troubící na polnice. Další andělé třídí dole na zemi všechny vzkříšené na dvě skupiny. Po levé straně je zástup vykoupených, na něž čeká ráj, po pravé zástup zatracených, na které čeká peklo.

Úplně dole jsou tři otevřené hroby. Z prostředního vstává král Šalomoun. A jako by nevěděl, na kterou stranu vlastně patří. Jestli mezi vykoupené nebo zatracené.

Ten obraz dobře ilustruje skutečnost Šalomounova života. Velmi dobrý začátek v úctě a poslušnosti k Hospodinu. Potom ale čím dál rozdělenější srdce, které už nebylo naplno oddané Hospodinu, ale sloužilo mnoha jiným bohům. Začátek

v moudrosti vyprošené a dané od Boha, potom ale čím dál nemoudřejší a bezbožnější způsob vlády.

Tak dobře Šalomoun začal. Podivuhodným setkáním s Bohem, který nabízí, že mu splní, co si bude přát. Šalomoun nechce, co obvykle žádají lidé: bohatství, moc, slávu, vojenské úspěchy, zdraví, dlouhověkost. Přeje si moudrost, aby dobře vládl svému lidu. Přeje si vnímavé a chápavé srdce, které umí nejenom pozorně vnímat, ale také jasně rozpoznat a rozlišit dobré a zlé. Jako bonus dostal Šalomoun k moudrosti i materiální požehnání: bohatství a slávu, prosperitu a mír.

Když Šalomoun dostavěl chrám, znamení Boží slávy a přítomnosti, místo obětí a modliteb, zjevil se mu Bůh podruhé. A slíbil mu, že upevní jeho trůn nad Izraelem navěky – pokud bude žít v bezúhonnosti srdce a přimosti, jako jeho otec David, jednat podle všeho, co mu Bůh přikazuje, dodržovat Boží nařízení a práva, (1Kr 9,4–5).

Šalomoun ale tuto Boží podmínku nesplnil. Začal se řídit svojí vlastní vůlí, místo aby poslouchal Boží vůli. Začalo mu jít víc o sebe sama, než o Boha. Dobře to poznáme, když porovnáme popis Šalomounova života z 1. Královské s tzv. královským zákonem z 5. Mojžíšovy 17,14–20:

Až vejdeš do země, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh, obsadíš ji a usadíš se v ní. I řekneš si: „Ustanovím nad sebou krále jako všechny pronárody kolem mne.“ Ustanoviš tedy nad sebou za krále jen toho, koho si vyvolí Hospodin, tvůj Bůh. Ustanoviš nad sebou krále ze svých bratrů. Nesmíš dosadit nad sebou cizince, který není tvým bratrem. Avšak ať nemá mnoho koní a ať neuvádí lid zpátky do Egypta, aby měl více koní. Hospodin vám přece řekl: „Nikdy se už touto cestou nevracejte.“

Také ať nemá mnoho žen, aby se jeho srdce neodvrátilo od Boha. Ani stříbra a zlata ať nemá příliš mnoho. Když dosedne na svůj královský trůn, dá si napsat do knihy opis tohoto zákona, opatrovaného lévijskými kněžími. Bude jej mít u sebe a bude v něm číst po všechny dny svého života, aby se učil bát Hospodina, svého Boha, a bedlivě dodržoval všechna slova tohoto zákona a tato nařízení; aby se jeho srdce nevypínalo nad jeho bratry a neuchyloval se od příkazu napravo ani nalevo; aby byl dlouho živ ve svém království uprostřed Izraele on i jeho synové.

Cizinec Šalomoun nebyl. Ve všem ostatním, co bylo zmíněno, ale selhal. Všechna moudrost, kterou dostal, všechno materiální požehnání, dvojí mimořádné setkání s Bohem, nic z toho nezabránilo tomu, že se s přibývajícimi roky stále víc a víc odkláněl od Boha.

Dobry začátek – ani v životě víry – neznamená automaticky dobré pokračování a dobrý konec. Ani silné počáteční nadšení a zapálení, ani velké a mimořádné duchovní zkušenosti nezaručují, že víra vydrží živá. Šalomounův příběh to dokumentuje. Potřebujeme neustálou obnovu srdce, abychom vydrželi věrní až do konce života.

2.

Co bylo příčinou Šalomounova odpadání od Boha? Co ho vedlo k stále větší rozpolcenosti srdce?

Jednou příčinou bylo veliké materiální požehnání, kterým ho Bůh obdaroval. Stalo se to pro něj pokušením, kterému nakonec neodolal. Šalomounova víra, jeho věrnost a poslušnost Bohu byla oslabována a rozkládána touhou po okázalosti, přepychu a luxusu.

Jedna z věcí, která o tom svědčí (vedle mnoha dalších), je zpráva o stavbě chrámu a královského paláce. Chrám Šalomoun stavěl sedm let, svůj dům třináct. Téměř dvakrát tak dlouho.

Problém nebyl v rozsahu majetku, ale v tom, že na svoje bohatství začal spoléhat více než na Hospodina. A že chtěl neustále víc, a to i za cenu kompromisů víry. Kvůli obchodu a blahobytu je ochotný uzavřít smlouvu s „d'áblem“, s Egyptem, zemí symbolizující zotročení, hřích, stejně jako s jinými „d'áblíky“. Obchodovat znamenalo samozřejmě také otevírat se jejich vlivu, pohanské víře, kultuře a způsobu života.

I dnes je to velikým pokušením pro Boží děti: bohatství, luxus, životní úroveň. A z touhy a usilování po tom všem se rodí kompromisy, které člověka odvádějí od Boha i společenství církve, které rozdělují srdce tak, že přestává být exklusivně oddané Bohu a začne se oddávat spoustě jiných bůžků. Lepší skromnost se srdcem cele oddaným Bohu než luxus s Bohem bezbožně odstaveným na vedlejší kolej.

A byla tu ještě další velice zásadní věc. Šalomounova víra, jeho věrnost a poslušnost Bohu byla oslabována a rozkládána jeho politickými sňatky s pohanskými ženami.

Problém byl jistě i jejich počet, i když to patří spíše k touze po okázalosti a luxusu, protože velikost harému byla znakem bohatství a přepychu. "

Problém byla ale především jejich duchovní orientace Šalomounových manželek. Jejich spětí s pohanskými kulty, kterých se nevzdaly ani na Šalomounově dvoře. Uprostřed Božího lidu zjevně praktikovaly své pohanské rituály a pohanský způsob života.

Nejlepší a nejkrásnější by jistě bylo, kdyby Šalomounovy manželky přijaly Hospodina a staly se součástí Božího lidu, třeba jako Šalomounova praprababička, Móabka Rút. To se ale nestalo.

Šalomoun nejen že velmi tolerantně a vstřícně nechal své manželky, aby praktikovaly své modlářství, ale dokonce je v tom podporoval a aktivně se toho účastnil. Stavěl nejenom chrám Hospodinu, ale také spoustu „chrámečků“ nejrůznějším modlám svých manželek.

Šalomounovy manželky nakonec „odklonily jeho srdce k jiným bohům, takže jeho srdce nebylo cele při Hospodinu“ (1Kr 11,4). Protože byly připoutány ke svým pohanským bohům. A připoutat se k takovým manželkám znamenalo připoutat se taky k jejich bohům.

I tohle dodnes velmi ohrožuje křesťany. Proto je tak důležitá stará moudrá zásada, že za manžela nebo manželku si křesťan má brát jedině kristovce, ne člověka bez víry či jiné víry. Připomínám to zvláště vám mladým. Spojit život s někým, kdo neslouží Kristu, ale modlám (ať už je to cokoli), je vždy nesmírné riziko. Protože pravděpodobnost, že mě ten druhý od Krista je mnohonásobně větší než, že uvěří. A i když člověk nepřestane věřit, takový svazek velmi podstatně umenšuje jeho potenciál jako křesťana, jeho práci a zapojení ve sboru. Protože ten, se kterým tvořím jedno tělo, se mnou netáhne za jeden provaz.

Platí to nejen pro manžela a manželku, ale třeba i pro přátele. Věřící člověk jistě může a má působit jako posel evangelia mezi svými nevěřícími přáteli. Ale úzké přátelství s člověkem, který slouží jiným bohům, také může představovat riziko. Třeba když mi radí něco, co je v rozporu s Boží pravdou a Božími rády. Co sice vyhovuje mé touze po luxusu nebo rozkoši, ale odporuje Boží vůli a odvádí moje srdce od Boha.

Šalomoun se nechal se svázat touhou po přepychu a luxusu. Připoutal se ke svým ženám, které sloužily modlám, a sám jim začal také přisluhovat. Podlehl těmto pokušením. Pokušením, která velmi ohrožují i nás.

Nevydržel věrný až do konce. „Tak se Šalomoun dopouštěl toho, co je zlé v Hospodinových očích, a neoddal se cele Hospodinu jako jeho otec David“ (1Kr 11,6). Proto přišel trest: rozdělení království. Ten trest odpovídá vině. Protože Šalomoun nectil Hospodina nerozděleným srdcem, ale jeho srdce se rozdělilo, bylo rozděleno i jeho království – i když až po jeho smrti.

Kdo jste ještě neotevřeli své srdce Ježíši, udělejte to. A kdo jste vykročili na cestu víry, Vydržte s nerozděleným srdcem až do konce, až do příchodu Pána Ježíše Krista. Vydržte ve věrné víře, obětavé lásce a radostné naději, vytrvejte v plné důvěře v Boží moc a plné poslušnosti Boží vůli. To je opravdově adventní způsob života.

MODLITBA PO KÁZÁNÍ

Prosíme tě, Spasiteli a Pane náš, dej i nám do srdcí moudrost, která umí poznat a rozlišit dobré a zlé. Prosíme, chraň nás před pokušením rozděleného srdce. Chceme vytrvat věrní ve víře až do tvého příchodu. Amen.

Michal Šourek, 10. 12. 2023